

Het
vertier
en plezier
van weleer in
Nazareth!

KROEGENWANDELZOEKTOCHT

Erfgoedreeks Nazareth

nazareth

KROEGENWANDELZOEKTOCHT

Nazareth

1. Burgerlijk Godshuis (start)	5
2. In de stad Rome	6
3. Schuttershof	7
4. De Swaene.	8
5. 't Vliegend Paard	9
6. Hof Ter Meeren	10
7. Breughelhof	11
8. Rally	12
9. Damberd / Zwarte Lola	14
10. Central	16
11. Het Strop	17
12. De Leegzak	18
13. De Arona	19
14. Telstar	22
15. De wachtzaal	23
16. De afstap der reizigers	24
17. Krekelmuit	25

Eke

18. De Kroon	27
19. Jeugdhuis Eke	28
20. De keizer	29
en het ontstaan van Sint Cecilia	
21. La Concorde	31
22. Brouwerij Ide	32
23. Den Hert	33
24. Huis D'Hollander	34
25. Huis Wielewaal	35

Hors parcours

26. De Edemolen	36
27. In Zuid-Amerika	38

Kaart op pagina 20-21

Verantwoordelijk uitgever publicatie: Gemeentebestuur Nazareth, Dorp 1, 9810 Nazareth.
Eindredactie: Dienst cultuur en erfgoed, Nazareth, april 2021

Het vertier en plezier van weleer in Nazareth!

Beste inwoners van Nazareth, sympathisanten en passanten, Nazareth bruist! Dat bewijst de rijke geschiedenis van brouwerijen, herbergen, cafés en dancings.

Eind 19de eeuw, begin 20ste eeuw kende het herbergenbestand een piek. Een herberg was aantrekkelijk, vooral omwille van de vele spelen die je kon beoefenen zoals het bolspel, het kaartspel en de handboogschieting. De herberg was zelden de enige bron van inkomsten. Zo lezen we in het bevolkingsregister dat Modes Declercq in 1909 herbergier, varkensslachter en vleeschouwer was. Het café was in vele gevallen een financiële bijzaak. In hoofdzaak had het een sociale betekenis als ontmoetingsplaats.

De groei van de herbergen kende een abrupt einde door de Eerste Wereldoorlog. De zware vernielingen veroorzaakt door het Duitse kanonvuur in november 1918 zorgden voor een zware terugval van het aantal cafés. Alle aandacht ging naar de wederopbouw. Er heerste armoede en de herbergen kenden niet meer dezelfde dichtheid van weleer.

Voor de opmaak van deze wandelbrochure gingen we op zoek naar boeiende verhalen

over cafés en brouwerijen, het dagelijkse leven en de levens van de uitbaters van weleer.

We vonden heel wat interessante info in de jaarboeken van Heemkring Scheldeveld en spraken een aantal authentieke cafébazen en cafégangers. Uiteindelijk selecteerden we 27 bijzondere verhalen. We zijn ons er evenwel van bewust dat het lijstje niet compleet is. We engageren ons dan ook om bij een eventuele herdruk de verhalen verder aan te vullen.

Geniet alvast van deze selectie. Ga op zoek naar de sporen van toen, verdwaal in de verhalen en ontdek onze Nazareense geschiedenis via een unieke invalshoek!

Santé!

Hoe zit de kroegenwandelzoektocht praktisch in elkaar?

27 bijzondere plekken, 2 mooie wandelparcours

Voor de eerste versie van deze wandelzoektocht selecteerden we 27 cafés, brouwerijen of bezienswaardigheden. We duiden al deze plekken aan met een cijfer op de wandelkaart. Deze kaart is terug te vinden in het midden van de brochure (op pagina 20 en 21). Voor elk van deze bijzondere plekken vind je verder in het boekje een uniek verhaal en enkele authentieke foto's.

We stippelden 2 mooie wandelingen voor je uit:

4,5 km

Een korte wandeling van 4,5 kilometer - aangeduid op de kaart in het groen

9,5 km

Een lange wandeling van 9,5 kilometer - aangeduid op de kaart in het rood

Daarnaast selecteerden we enkele leuke verhalen uit Eke en gaven we ook enkele bijzondere cafe's van buiten de dorpskernen een plaatsje in de brochure.

Horen, zien en ontdekken

Bij elke plek hoort een uniek verhaal. Je kan dit lezen in deze brochure, maar wat nog leuker is: je kan er ook naar luisteren!

Je kan de ingesproken verhalen beluisteren via www.nazareth.be/kroegenwandelzoektocht en vanaf 20 juni 2021 volgen via de erfgoedapp: www.erfgoedapp.be (Nazareth - Kroegenwandelzoektocht "Nachtelijk plezier en vertier van weleer.")

Speuren in het verleden

Naar aanleiding van erfgoeddag 2021 werkten we ook een leuke **zoektocht** uit. Je kan deze downloaden op

www.nazareth.be/kroegenwandelzoektocht.

Zowel voor de kleine, als voor de grote wandeling zochten we voor elke stopplaats een originele vraag. De antwoorden op deze vragen kan je terugvinden op de locatie zelf, of in het bijhorende verhaal.

Veel succes, erfgoedspeurneuzen!
Erfgoedteam Nazareth

Kaart op pagina 20-21

Heb je een vraag, suggestie of opmerking?

Dan kan je steeds terecht bij het team cultuur en erfgoed via erfgoed@nazareth.be of 09 396 49 30

Start

1

Burgerlijk Godshuis

Drapstraat 16, Nazareth

Welkom in het Burgerlijk Godshuis. Het is dé plek voor cultuur- en erfgoed-liefhebbers. Daarom wordt het ook wel eens Erfgoedhuis genoemd. Verschillende ruimtes in dit mooie, oude gebouw vormen het zenuwcentrum van de gemeentelijke erfgoed- en cultuurwerking. Een gedreven team van professionelen en vrijwilligers heeft één grote missie: het lokaal erfgoed opsporen, inventariseren, bewaren en presenteren.

Je kan in het burgerlijk godshuis terecht voor permanente en tijdelijke tentoonstellingen over cultuur en erfgoed. Daarnaast kan je er ook komen snuisteren in het archief met foto's, documenten en materialen over de lokale geschiedenis van onze gemeente.

Een stukje geschiedenis...

Het Burgerlijk Godshuis werd in 1878 gebouwd. De geschiedenis begint eigenlijk in De Pinte. Dat was toen een gehucht van Nazareth, bekend als 'Klein Nazareth'. Tot 1868 werden de Nazareense ouderlingen opgevangen in het Kasteel Scheldevelde in De Pinte, dat als godshuis dienst deed. Toen De Pinte een zelfstandige gemeente werd, had Nazareth nood aan een eigen godshuis.

In 1877 schonken baron Kervyn de Volkaersbeke en zijn vrouw een stuk grond aan het 'Wielekinebosch'. Hierop werd het nieuwe hospice 'Wielekine' gebouwd. De Ledebergse architect De Noyette tekende het gebouw in een vrij pure neogotische stijl. Het beeld van de Heilige Sint Vincentius a Paulo, patroonheilige

Het Burgerlijk Godshuis, jaren '20.

De tentoonstelling, Het leven tijdens WO1 in onze streek, in het oorlogsmuseum (ook te bezoeken met gids). Voor info mail erfgoed@nazareth.be

van de liefdadigheid, werd in een nis in de voorgevel geplaatst. Het Godshuis deed meer dan een eeuw dienst als bejaardentehuis.

De neogotische gevel werd beschermd.

In de stad Rome

Dorp 8 - 9, Nazareth
(+/- 1900 tot 1920)

In de stad Rome ten tijde van Modest De Clercq

*Enkele Duitse soldaten
poseren voor In de stad Rome*

Eerst gekende eigenaar, brouwer, Karel De Smet, vertelt.

Tot 1910 woonde ik op 't Dorp ter hoogte van de huidige nummers 8 en 9. Toen waren dat twee woningen. Na mijn dood verkocht mijn vrouw, Julia Verwee, de gebouwen aan vleeshouwer Modest De Clercq. Er waren toen 2 herbergen. Het is niet helemaal duidelijk wie ze toen uitbaatte. Wat wel zeker is, is dat Modest de laatste cafébaas van In de stad Rome was.

Het café heeft niet zo lang bestaan. Vanaf 1920 is niks meer over het café terug te vinden in het bevolkingsregister.

Wat wel bijzonder is, is dat er tijdens WO I heel wat Duitse soldaten langskwamen "in de stad Rome". Er zijn nog foto's van.

In die tijd kwam het Duitse Infanterie Regiment 26 na de 4de slag om Ieper naar hier om uit te rusten. Omdat er tijdens de strijd om Ieper heel wat manschappen uit dat regiment gesneuveld, ziek of gewond waren, werd het aangevuld met 300 jonge, onervaren rekruten. Er liepen hier dus veel Duitsers rond in die tijd.

De staf van 't regiment IR 26 nam zijn intrek in 't "Oud Kasteel" van Baron Kervyn de Volkaersbeke, maar de gewone manschappen werden voornamelijk ondergebracht bij burgers en... die kwamen dus ook al eens langs op café.

Schuttershof

Drapstraat 1, Nazareth
(1840 – ongeveer 1965)

De schutters van de Nazarethse Sint-Sebastiaansgilde

Maak kennis met Victor Notebaert.

Ik ben Victor Notebaert, geboren in mei 1869 en getrouwd met Marie Willems in Huuse. Ik hield café Schuttershof open en had daarnaast een winkel met ellegoederen. Dat zijn allerlei soorten waren die je kocht per el: balen stof, linten etc. Het gebouw dat ik huurde bestond uit twee afzonderlijke woningen. Ik betaalde hiervoor 578.50 frank per jaar aan Joseph Karel Dierick uit Gent.

Ik stierf in 1897. Mijn vrouw hertrouwde met Isidoor Vlerick en vertrok naar Asper. Er werd een inventaris opgemaakt om het café en de winkel in 1898 te verkopen voor 22.000 frank aan Angelica Vandekerckhove, naaister en winkelierster, echtgenote van Basiel De Clercq, herbergier.

Basiel, iedereen noemde hem Jules, overleed in 1954 en zijn vrouw in 1957. Hun kinderen Aline, Cecile, Maria en Gerard bleven thuis wonen en zetten het café en de winkel verder tot ergens in de jaren '60.

Achter het café was een veld. Daar deed men aan boogschieten! De boogschutters waren verenigd in een Sint-Sebastiaansgilde tot in het begin van de jaren '50.

Op de foto zie je twee opvallende hoeden. Deze werden ter bescherming gedragen door de kinderen die de pijlen opraapten. De pijlen bleven erin steken zodat de kinderen behoed werden tegen eventuele ongevallen.

4

De Swaene

Dorp 1 – 2, Nazareth
(1657–1977)

Het verhaal van Berhila, laatste eigenares en uitbaatster van Herberg De Swaene.

Ik ben Berhila Dierickx, de laatste eigenares en uitbaatster van Café De Swaene in nummer 2. Daarvoor werd er café gehouden in nummer 1 waar nu het gemeentehuis is.

Dat mijn café oud is, is een feit! Al in de jaren 1600 was er sprake van Herberg De Swaene. Zo was er in 1657 een proces tegen een of andere roversbende. Hoofdman van de bende was Gilles Noreille. Een van zijn handlangers pleegde een diefstal en de buit zou verdeeld zijn in Herberg "de Swaene" van Nazareth.

In 1782 werd De Swaene verkocht aan Jean Baptiste Van Daele. Daarna is de herberg door de jaren heen verschillende keren van uitbater en eigenaar gewisseld. Tot ze eigendom werd van Théophile en Isidore De Block. Zij verkochten in 1855 hun eigendommen aan de gemeente Nazareth. Het gebouw was voorbestemd om af te breken. Een nieuw gemeentehuis, school en onderwijzerswoning verrezen uit de grond.

*De Swaene bij Remi De Vreese
1936 tot 1951*

Daarna werden de herbergactiviteiten van De Swaene verplaatst naar het gebouw ernaast, waar nu de bibliotheek staat. 't Is daar dat ik café hield. In 1961 werden mijn man, Albert Mastelinck, en ik eigenaar van het café. Toen mijn man stierf, hield ik de zaak nog verder open tot december 1977. Maar dan hield ik ermee op ... 't was schoon geweest.

Vandaag staan het gemeentehuis en de bibliotheek er nog steeds. Mijn café mag dan wel weg zijn, maar zijn naam blijft bestaan. Het cultureel centrum "De Zwaan" blijft een plek waar de mensen elkaar nog steeds kunnen ontmoeten en plezier hebben. Daar klink ik op!

Berhila aan de tap in De Zwaan

Eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat verdere precisering er niet bij was zodat het niet helemaal zeker is of het café op het dorp bedoeld werd, maar goed... voor mij bewijst het dat hier heel lang café gehouden werd.

't Vliegend Paard

's Gravenstraat 100, Nazareth
(1900–2020)

De Sportwereld of 't Vliegend Paard?

Ik ben Clarisse Ghyselinck, geboren op 22 november in 1917. Ik was heel mijn leven cafébazin.

Ik trouwde met Mauritz Van de Velde in 1939. Je ziet hier onze trouwfoto. Dat zijn wij samen met onze familie, zo fier als ne gieter voor ons café 't Vliegend Paard. Er wordt beweerd dat het toen café De Sportwereld zou heten, maar dat betwijfel ik.

Trouwfoto Clarisse en Mauritz voor 't Vliegend Paard.

Onze drie kinderen, Annie, Yolande en Ivan (nu nog altijd cafébaas van café De Edemolen) zijn hier, met de hulp van de vroedvrouw, in dit café geboren.

Het was een goed café. Een café voor het gewone volk, 'het boerenvolk' zoals we zeiden. We hadden een duivenvereniging "De snelvliegers" en bij onze vaste klanten hadden we ook een paar specialekes. Zo zat gewezen minister van staat, Willy De Clercq, regelmatig bij mij aan de toog. Ik kwam daar goed mee overeen en ik deed daar graag mijn klapke mee want ik ben altijd liberaal van gedachten geweest! "Ge pakt u beter ne vent die niet weet hoeveel hij zal verdienen op het einde maand", zei ik altijd tegen de jonge meiskes, "ge zijt beter af met ne zelfstandige dan met ne loonwerker."

En omdat ik zo snel mogelijk een volledig vrije cafébazin wou zijn, kochten we in 1958 wat verder in de 's Gravenstraat op nummer 131, een stuk grond en bouwden we daar met onze eigen handen onze nieuwe café-dancing, De Rally.

Antoine Stocké nam na ons het café over. De naam 't Vliegend Paard zou door zijn nonkel, Albert van Hoecke, die het likeur-winkeltje ernaast openhield, zijn bedacht daar hij een grote paardenliefhebber was.

In 1970 kochten Rita De Clercq en Firmin Delagrense het café. Rita hield het open tot aan haar dood. Zij is vorig jaar, in januari 2020 gestorven.

6

Hof ter Meeren

Deinzestraat 34 A-B, Nazareth
(de jaren '70 tem de jaren '90)

*Transsonic Voracity in
het café Hof ter Meeren*

Hof ter Meeren, 1991.

Van dancing tot kinderopvang.

Ik ben Antoine Stocké. Ik was dranken-handelaar en hield samen met mijn vrouw, enkele etablissementen in Nazareth open.

Na 't Vliegend Paard, waar het meest geschonken biertje een Export was, stonden we in 1973 aan het roer van het Hof ter Meeren.

Het Hof ter Meeren is een oud pachtgoed waarvan de geschiedenis terug gaat tot de 15de eeuw. De gebouwen dateren uit de 18de eeuw. De schuur en stallen waar nu de Buitenschoolse Kinderopvang is ondergebracht, waren vroeger de dancing. Het erf is nu omgevormd tot parkeerplaats en de achterliggende weilanden zijn verkaveld voor villabouw, de Ter Meerenwijk.

Het Hof ter Meeren bestond uit twee aparte zaken. Je had de dancing met de feestzaal en het café.

In de dancing was er elk weekend pure ambiance. Hendrik Neyts, de bekendste DJ van Nazareth, draaide hier, maar ook Frank Dhaenens kon je af en toe aan de draaitafel vinden. We hadden ook veel vedetten te gast. Elke Vlaamse artiest met naam is hier gepasseerd: Anne Christy, John Terra, Will Tura, Gaston & Leo, Walter de Buck, Bobby Setter enzovoort.

Op 10 november 1995 gaf zelfs Transsonic Voracity, de Eekse death-metalband, een metalconcert in het café met in het voorprogramma de groep Chaos uit Ronse!

Nadat we Hof ter Meeren overlieten aan een nieuwe uitbater, hebben mijn vrouw en ik nog het Hof Ter Linden uitgebaat.

Bron: Antoine Stocké, Erfgoedbank Leie-Schelde

Foto's: Collectie Transsonic Voracity, beeldbank onroerend erfgoed.be

Breughelhof

's Gravenstraat 133, Nazareth
(1956-1979)

In kostuum aan de toog!

Anna Ghijs aan de toog.

Ik ben Anna Ghijs en richtte het Breughelhof op. Het Breughelhof bestond tussen 1956 en 1979.

We waren eerst van plan om er een gewone café van te maken, maar al gauw werd het gekend als hét uitgaansetablisement van de streek en ver daarbuiten!

Wij, samen met de Rally, waren echt een begrip in de regio! De jonge gasten van ver buiten de dorpsgrenzen kwamen naar bij ons om zich te amuseren!

Mijn kinderen hielpen altijd goed mee in de zaak want in de weekends sloten wij hier niet voor 7u 's morgens. Een nachtje doorsteken was ons niet onbekend!

Op de onderste foto zie je dat iedereen een kostuum aan heeft. Dat is niet omdat het eens een speciale avond was. Nee hoor, wij waren een heel deftig café en iedereen kwam in kostuum. Bij ons kwam het betere publiek!

Er kwam hier soms zodanig veel volk dat de mensen in tijden niet aan een pint geraakten. Soms kon het dan al eens gebeuren dat ze rap in de Rallye, dat hier naast ons was, om een pint gingen. Dat had ik niet graag natuurlijk..

Arlette Van Driessche aan de toog met een paar klanten.

Als we ermee ophielden, zijn we de haute-couturezaak Marquise begonnen, ook in Nazareth.

In het gebouw van het Breughelhof bevindt zich nu een kapperszaak.

De Rally

's Gravenstraat 131, Nazareth
(1958–2000)

Feest in de Rally met uiterst links een lachende Ivan Van de Velde.

Clarisse en Mauritz bouwen zelf de Rally.

Ik ben Clarisse Ghyselincx en samen met mijn echtgenoot Mauritz Van de Velde hielden we café 't Vliegend Paard open tot we in 1958 een stuk grond kochten in de 's Gravenstraat.

Daar bouwden Mauritz en ik, met ons eigen handen, onze nieuwe café-dancing, De Rally met daar tegenover ook een kruidenierswinkel, die later de Profi werd.

We waren content met ons werk.

Maurice heeft er spijtig genoeg niet lang van kunnen genieten. Hij werd zwaar ziek en overleed in 1964. Van dan af heb ik het allemaal alleen gedaan: de café-dancing, de winkel en mijn drie kinderen opvoeden. Ik was alleen, dus moesten ze mij van jongs af aan meehelpen.

De Rally was snel gekend omdat ge er u goed kon amuseren. De jukebox speelde continu.

De andere foto is aan de achterkant van Café De Rally genomen. Ik zit neer, naast mij mijn dochter Annie en onze burens van de Breughel met op mijn schoot één van hun kinderen.

Mijn zoon Ivan Van de Velde (die nu nog altijd cafébaas is van Café de Edemolen) koerste toen als amateur en hij deed dat héél goed.

Naast ons was er in die tijd nog een andere café-dancing, de "Breughel". Tussen ons in had je een frituur.

Veel van onze klanten kwamen met de fiets naar het café. Ze smeten hun fiets tegen de

muur naast onze deur om zo snel mogelijk een pint te kunnen bestellen. Als ge 's nachts weer naar huis wilde gaan, kon ge al eens een uurtje spenderen om uwe velo terug te vinden.

Om de avond goed op gang te krijgen, kwamen de gezusters Rita en Hilde De Clercq de dansvloer al eens opwarmen. Die konden geweldig goed dansen. Iedereen kreeg goesting om mee te doen. Ze dansten vooral de charleston en de one step of swing!

Ik heb De Rally open gehouden tot het tij keerde in het uitgangsleven en de dj's opkwamen. Daarna namen Eddy De Wulf en Fanny het over van mij.

Één ding is zeker, véél koppels in Nazareth en daarbuiten leerden elkaar hier, in mijn café De Rally, kennen!

Yolande Van de Velde schenkt uit!

Clarisse met dochter Annie naast haar en de burens van de Breughel.

Diner in de Rally

Bron: Antoine Stocké, Johan Van Twembeke, Ivan en Annie Van de Velde en Jolien Verroeye

Foto's: Erfgoedbank Leie-Schelde, collectie Jolien Verroeye

Damberd / Zwarte Lola

Dorp 29, Nazareth
(1846 – tot heden)

Een stoet rijkswachters gaat de Langemunt in.

“We gaan nog niet naar huis, belange niet, belange niet.”

Ik ben Emilienne Thienpont en baatte café Zwarte Lola uit van 1971 tem mei 2005.

Hoe oud ik ben? Dat kan ik u niet zeggen want de tijd is altijd voorbij gevlogen bij mij. “Ge moogt niet naar d’horloge kijken of de tijd is voorbij!”

Voor mijn tijd heette het hier Café Damberd. In 1846 vermoedelijk voor het eerst geopend door Pieter Joannes Goeminne die datzelfde jaar trouwde met spinesse Natalia Moerman. Weten jullie nog wat dat wil zeggen, een spinesse? Spinesse is een oud woord voor spinster. Vroeger waren er veel vrouwen die dat deden als bezigheid.

In 1856 stopte hij met het café omdat Natalia stierf. Daarna zijn er hier enige uitbaters gepasseerd, onder andere varkensslachter Modest De Clercq rond 1900. Hij verhuisde in 1909 naar zijn beenhouwerij én café In de stad Rome, hier schuin tegenover.

Oscar Dhondt, Gerard zoals we zeiden, en Marie Ghyselincx zijn de laatsten die Café Damberd openhielden van ongeveer 1948 tot 1968.

Daarna kwamen ik en mijn man in 1971. Ik wilde eerst geen café openhouden, maar mijn man bleef zagen totdat ik toefag. Ik vond de naam Damberd maar een antieke naam.. dus dat moest er af van mij. We waren al een maand open en hadden nog steeds geen nieuwe naam.

Tot een klant zei: "hé Zwarte Lola, kan ik nog iets bestellen?" Mijne man zei: "dat is het! We noemen het naar u met uw donker haar, Café Zwarte Lola!"

Na een paar jaar vond mijn man hier een nieuwe vlam en weg was hij. Vanaf die dag heb ik het café altijd alleen open gehouden. Ik was alle dagen open, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Ik kon de mensen toch niet naar huis sturen?

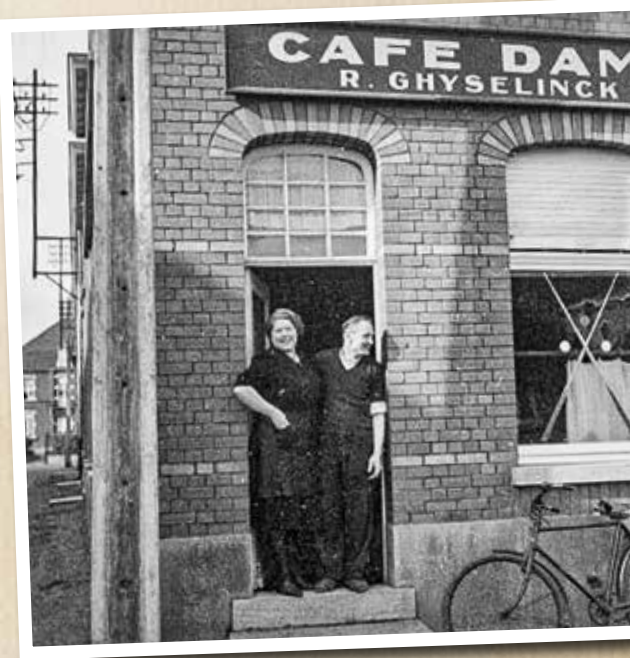
De facteurs kwamen hier altijd om hun koffietje voor ze op ronde vertrokken en in de hoek aan het venster zaten er altijd 4 kaarters. Mijn kuisvrouw kwam twee keer in de week en als ze gedaan had met kuisen, geraakte ze ook niet naar huis.

Ze zette zich bij de kaarters en speelde mee. Ook studenten kwamen langs, vooral in het weekend, om te biljarten en dan deed ik al een keer mee. Ik kon heel goed biljarten met mijn één hand!

Mijn jukebox speelde hele dagen door. Als het druk was, kwam mijn zoon al eens meehelpen. En als ik nog hulp nodig had, dan was er wel altijd iemand. Ik kookte dan voor die mensen en gaf hen wat drinkgeld. Zo was iedereen content.

Als het kermis was, zetten wij het terras uit zo ver als we konden en waren we met 25 man om te bestellen. Dat draaide hier voor zot!

Ik was gekend in heel de streek en nu nog staan er mensen aan mijn deur om te vragen of ik hen een pintje wil schenken, maar ik stuur ze allemaal naar huis. 't Is goed geweest. Als cafébazin moet je uw manneke kunnen staan, maar ik heb het altijd héél graag gedaan.

*Oscar Dhondt, beenhouwer en herbergier
en Maria Ghysselinck*

10

Central

'Dorp 32 A, Nazareth
(1952 – ong. 2015)

Verzamelaar van alle oudheden.

V.l.n.r. Annie Van Cauwenberghe, Maria De Fauw en Camiel 'Remi' Van Cauwenberghe.

Ik ben Camiel Remi Van Cauwenberghe, geboren in 1913 en getrouwd met Maria Camilla De Fauw. Wij baatten café Central uit van 1958 tot 1976. Ge ziet ons op de foto aan de toog staan met onze dochter erbij.

Voor het in 1952 een café werd, was er hier een winkel in ellegoederen. Ja elle-goederen.. weten jullie nog wat dat is? Ellegoederen zijn stoffen die je per "el" kon kopen, dus het was een winkel met alle soorten balen stof.

Ik schreef indertijd mijn eigen doodsprentje en deelde het uit terwijl ik nog leefde. Zo had ik er zelf nog wat plezier van! Het klonk als volgt:

*Blijvende herinnering aan de heer
Remi-Kamiel- Van Cauwenberghe*

*In leven herbergier en verzamelaar van
alle oudheden, zowel uurwerken als
vlegels, kinderkoppen als tegels – dorp
Nazareth.*

*Vrouw, kinderen, familieleden en vrienden
Denk aan REMI als ge zit te bieden
Denk aan hem bij het drinken van een pint
Vergeet hem niet als ge zijt welgezind
Eenmaal ziet ge elkander weer
In het hiernamaals van de Heer.*

Ge hebt het gehoord, ik was een enorme verzamelaar van allerlei oud gerief.

Het doet mij plezier dat ge mij nog ne keer hoort en allemaal voor mijne café staat tijdens het erfgoedweekend.

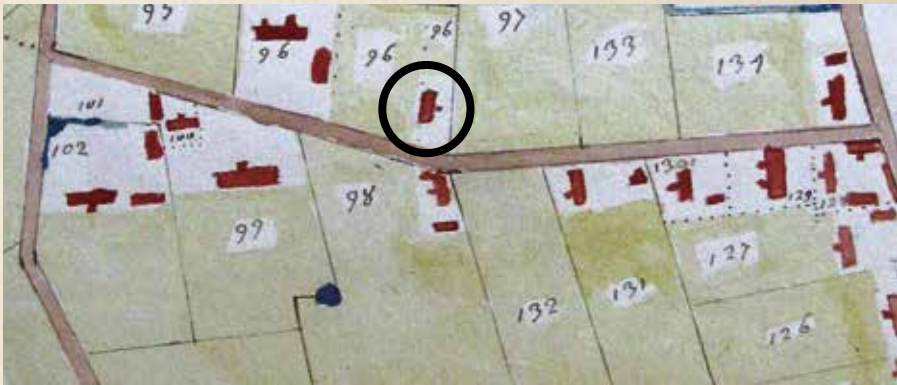
Ik zal jullie allemaal ne keer zegenen van hierboven. Spijtig genoeg niet met wat gerstenat, maar ge hebt er eentje gekregen in unwen goodiebag, dus schenk het straks schone uit en dan klinken we samen op Nazareth!

11

Het Strop

Stropstraat 23, Nazareth
(1709–ong. 1816)

Graenbrandewyn ende fransche Brandeweyn.

Het Strop in 1777 (R.A.G. Kaarten en Plans, nr.2289, 2de wijk)

Ik ben Livinus De Schepper en kocht op 28 juni 1813 de herberg Het Strop van Jeanne Catherine Rogge, Jacques De Wever, Seraphin Michiels, Jean Baptist Michiels (die in 1813 in dienst was van de keizer) én Reine Michiels (die dienstmeid was te Astene)

Het pand werd plechtig omschreven in de akte: "Une maison, grange et terrain avec les edifices arbres et haies y existante etant un ancien Cabaret nommé le Strop!"

Ah oui! In mijn tijd, tussen 1700 en 1800 werden cafés nog cabarets genoemd en herbergiers cabaretiers.

De eerste eigenaar van Het Strop was Louis Dhollander (genaamd Nicolaijs). Hij verkocht het op 10 maart 1709 aan Jan

Rogge (genaamd Joos). Het werd toen gepacht door Segher Vlaminck en was te situeren binnen den ommeganck.

Bij die verkoop lagen er acht stopen wijn in de kelder zijnde graenbrandewyn ende fransche brandeweyn. Voor alles samen werd toen 29 pond groot courant geld neergelegd.

Het gebouw Het Strop zou nog 100 jaar in de familie De Schepper blijven. In 1903 werd het in puin herschapen en rond 1905 herbouwd.

Maar de naam Het Strop? Die zal eeuwig blijven bestaan want de straat dankt haar naam aan mijne cabaret!

Santé!

12

Den Legaert

Leegzakstraat 1, Nazareth
(1811–ongeveer 1925)

Een cafétwist in Den Legaert.

Goeie middag. Ik ben Jan Baptist Vandenberghe en cafébaas van den Legaert in de vroege jaren 1800. Er waren hier veel cafés in de straat. Zo veel, dat wanneer je ze allemaal een bezoekje bracht uwe portemonnee volledig leeg was. Vandaar de naam Leegzakstraat. Allez, dat is toch wat er gezegd wordt.

Ik deed mijn job graag. 't Was hier gezellig in Den Legaert en er was altijd ambiance. Hoewel ik me ook nog mindere momenten kan herinneren. Zoals die ene keer op 20 oktober 1829. Dan heb ik klacht moeten indienen wegens geweld zonder wapens. 'k Weet het nog goed. 't Was een zondagmiddag rond een uur of 3. Een van de aanwezigen, 'k had diene mens hier nog nooit gezien, presenteerde mij ne

"schaele kaffé". Ik weigerde dat. Ik neem niks aan van klanten. Dat hoeft niet, vind ik. Daarop gooide Charles, nen andere klant, "eene schier kokende schaele kaffé in het gezicht". Toen ik mijn handen voor mijn gezicht hield om het te beschermen, gooide de belager mij op de grond

Het gebouw in huidige staat. Let op de bijzondere gevelnis-kapel. Het betreft een hele oude gebedsplaats, jaartal nog niet te achterhalen.

en gaf hij mij nog verscheidene stampen met meerdere wonden in m'n gezicht tot gevolg. Pijnlijk. Maar goed... uiteindelijk onthouden we vooral de goeie dingen uit die tijd.

Nadat ik met het café stopte, zijn er nog verschillende eigenaars en uitbaters geweest. In 1871 werd het café verkocht aan burgemeester Philippe Kerveyne de Volaersbeke. 't Cafe was ondertussen ook van naam veranderd: Den Leegaert, naar de Leegzak. Zoals dat bij elk café gaat, wisselden de uitbaters geregeld, maar het café heeft toch nog enige tijd bestaan. De laatste verwijzingen vinden we terug rond 1930 dus mijn cafeetje ging ruim 100 jaar mee!

Arona

Drapstraat 96, Nazareth
(1989–heden)

Interieur café Arona

Arona schietstuiveren, 1993.

Albert Le Clercq, schrijver en radiomaker, vertelt.

Ik ben Albert Le Clercq, auteur van de Kroniek van Nazareth en lid van Heemkring Scheldeveld. Ik was vroeger te horen op de lokale zender Radio Arona. Vandaar dat ik het café een beetje ken.

In de beginjaren was er geen vaste uitbater in het Estamineetje, zoals het café toen noemde. Men koos voor een beurtrol-systeem. In 1998 schakelde men over naar een vaste uitbater. Chris Dhondt is dat vandaag nog steeds.

Radio Arona startte in Eke, in 1983. Ze zonden daar uit tot 1989. Daarna verhuisde de radio naar café Arona waar men uitzond tot ergens begin 2000.

Ikzelf was elke zondag terug te vinden in 't café. Niet aan de toog, wel in de radio-studio die zich boven het café bevond. Elke week had ik een boeiend gesprek dat rechtsreeks werd uitgezonden. Ik praatte met allerhande verenigingen, maar had ook interviews met gewone mensen, evenwel met een boeiend verhaal. Zo herinner ik me een gesprek met de ouders en een arts van een kind dat een ruilhart kreeg.

Ik ging ook in dialoog met verschillende acteurs van NTGent en interviewde zelfs een Engelse soldaat. Die vertelde over zijn ervaringen tijdens WO II.

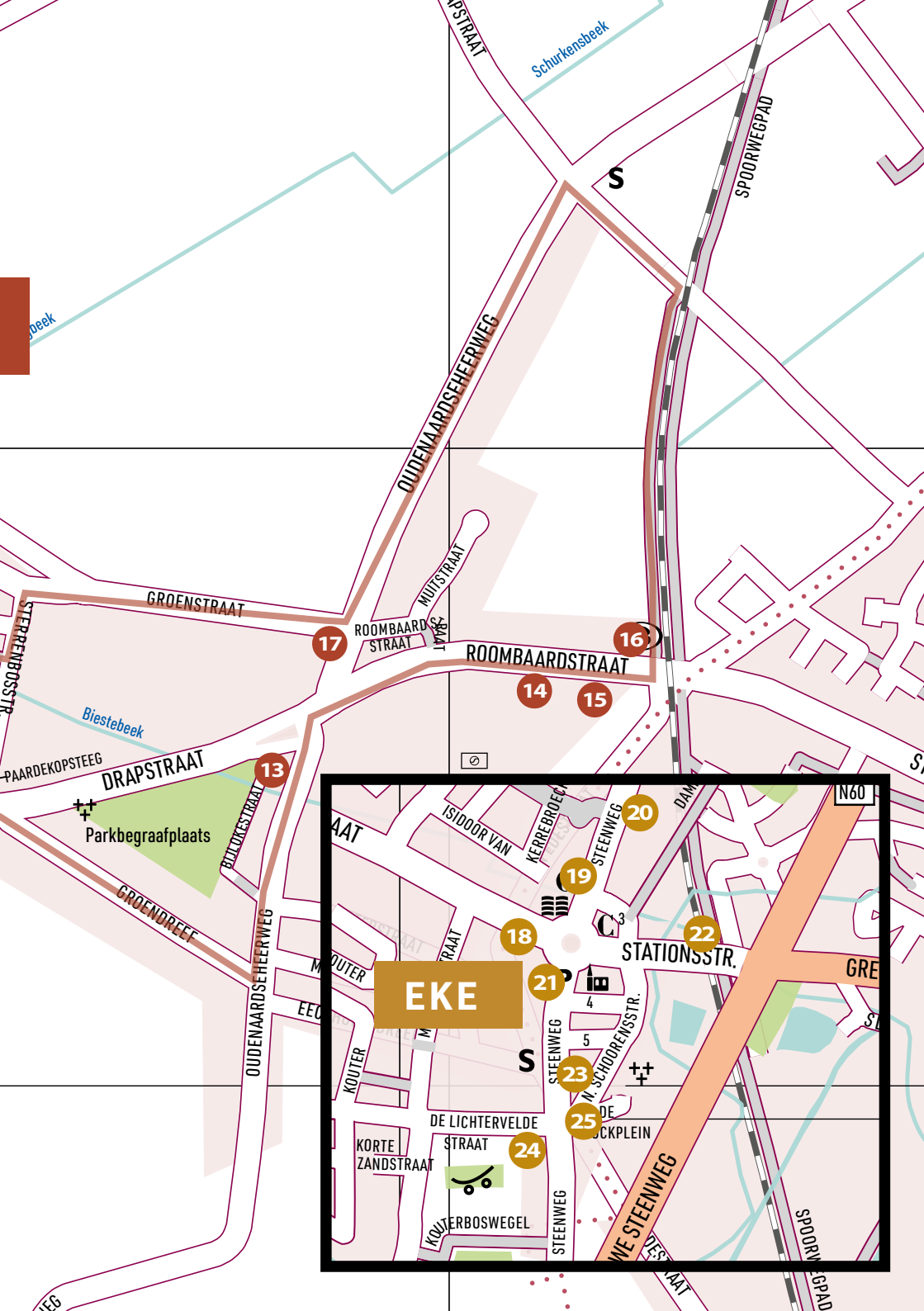
Radio Arona was pure improvisatie. Luc Bosschem, de grote bezieler van de radio, had in de loop van de week een contact met iemand. Hij nodigde die op zondag uit in 't café en dan maakte ik voor het eerst kennis met hen. Na een kort gesprek en enkele kleine afspraken gingen we op antenne. Alles verliep volgens het toeval.

Wat die Engelse soldaat betreft, herinner ik me dat hij ergens rond 1941 bij een verkenningstocht in de omgeving van herberg De Dragonder een meisje aan het hek zag staan. Hij kreeg van haar een appel. Bij het interview, hier 50 jaar later, was zowat de halve familie van dat meisje in de studio aanwezig, behalve het meisje zelf. Ik weet nog steeds niet waarom ze er toen niet bij was.

Vandaag zendt Radio Arona niet meer uit en ook ik ben niet meer te horen op de radio, maar ik koester wel alle mooie herinneringen.

NAZARETH

EKE

17

16

14

15

13

20

19

18

22

21

23

24

25

N60

S

S

EKE

Roombaardstraat 26, Nazareth
(1965–1982)

Gilbert Béatse, lid van de Telstarboys, aan het woord.

Ik ben oorspronkelijk geen Nazarener. Ik kende Nazareth enkel als tussenstop van mijn treinreizen naar Gent. In 1972 werd ik aangesteld als onderwijzer in de basisschool in de Stropstraat. Ik treinde 3 jaar van Ronse naar Nazareth, tot ik in 1974 samen met mijn vrouw een eigen nestje bouwde in de Marie Vogelaerewijk.

Vanaf dan ging ik iedere morgen te voet naar 't school en wandelde ik voorbij Café Telstar. Ik dacht altijd dat het café gesloten was want de gordijntjes waren altijd naar beneden.

Toen mijn echtgenote aan de slag ging als verpleegster bij Prof Derom in het UZ van Gent en ze nachtdienst had, verkende ik de Statiebuurt. Zo kwam ik dan toch in den Telstar terecht. 't Was een gezellig dorpscafé met een toffe cafébazin Mona.

In de Telstar leerde ik toffe gasten kennen zoals Fredje Huys, Lionel, Tjief VDP en de Putjes. We hadden allemaal interesse in voetbal en op een avond richtten we de voetbalploeg de "Lutsers" op. De naam komt van het werkwoord "lutsen", wat over en weer wiebelen op een barkruk betekent. Eerst speelden we vriendenmatchen, later competitie in VVD. De naam werd nadien veranderd in Telstarboys. We waren een ploeg met allerlei verschillende nationaliteiten: Fransen, Italianen, een Spanjaard, een Pool, een Tunesiër, een Congolees en uiteraard enkele Belgen. Ze noemden ons vaak het "vreemdelingenlegioen".

Motoclub van de familie Huys voor café Telstar in 1981. (foto van de familie)

Naast voetbal waren er nog activiteiten in de Telstar. Zo was er eens een ezelkoers, passeerden er motorclubs, kon je er boogschieten en was er een floktappenclub. Ieder lid moest op café altijd in het bezit zijn van een floktap. Dat is een kurk waarop een stempel is aangebracht om fraude te voorkomen. Je moest die steeds kunnen tonen op aanvraag. Had je hem vergeten dan moest je trakteren en een toeslag betalen op een latere souper.

In 1982 werd het café gesloopt voor wegwerken en werd de kleedkamer van de voetbal omgebouwd tot kantine. Vandaag is de kantine nog steeds open in het weekend. Dus kom zeker eens langs want het is er nog steeds gezellig.

15

De Wachtzaal

Roombaartstraat 42A, Nazareth
(1875–1962)

NAZARETH

Herbergier Petrus, de ongelukkige.

Ik bent Prudence Beckaert en de eerste eigenaar van café De Wachtzaal. 't Werd gebouwd in 1875, bijna 150 jaar geleden. Ik hield het café zelf niet open. Dat deed Petrus De Wulf, een kolenkoopman uit Eke. Uiteindelijk verkocht ik het café aan hem. Als ik het goed heb, bouwde hij er ook een kolenmagazijn bij. 't Was nen harde werker met 2 jobs.

Petrus kwam wel triestig aan zijn einde. 't Heeft zelfs in de gazet gestaan. 't Stond er als volgt:

De genaamde Petrus De Wulf, herbergier en kolenkoopman, had vrijdagmiddag zurkel afgesneden en rauw opgegeten met zijn middagmaal. Rond 2 uur begon hij te braken en voelde hevige pijnen in de ingewanden. Om half 7 s avonds, was de ongelukkige dood. In de zurkel groeide dollé kervel, een soort kruid dat op selderij gelijkt en erg giftig is.

Hij had naar 't schijnt ook aan zijn vrouw en kinderen gevraagd om van die zurkel te proeven. Al goed dat ze dat niet gedaan hebben, anders was heel die familie in één keer gestorven.

Bakkerswinkel van Roger De Schynkel in de jaren '60

Na de dood van zijn vader, nam Petrus' zoon, Jules De Wulf, de Wachtzaal over.

Rond den 1ste Wereldoorlog bleef het café naar alle waarschijnlijkheid een tijdje dicht. In 1924 nam Bruno van den Heede zijn intrek in De Wachtzaal, samen met zijn vrouw Leonie. Ze hielden samen de herberg open en na de dood van Bruno deed Leonie nog enige tijd alleen verder. In 1962 verkocht zij het café aan bakker Roger De Schynkel en viel het doek definitief over café De Wachtzaal nabij de statie.

In de afstap der reizigers

Roombaardstraat 53, Nazareth
(1887–1975)

*Het café bevond
zich rechtover het
station.*

A la descente des voyageurs.

In de afstap der reizigers werd gebouwd rond 1887. De herberg bevond zich rechtover het station en werd uitgebaat door Petrus Dhaese. Pertus was bakker en zijn vrouw, Marie Hortence Stevens, hield de herberg open. Rond de Eerste Wereldoorlog verhuisden ze naar het Dorp.

In 1914 kwam er een nieuwe uitbater over van herberg De Statie. Hij was "Koopman in biggens" en heette August De Mulder. Later werd August aardappelkoopman en winkelier. Hij en zijn vrouw verhuisden in 1940 naar de Drapstraat.

De volgende uitbaters waren kolenhandelaar en winkelier Jules De Mangleire en zijn vrouw Maria Eeckhout. Ze verkochten ook kruidenierswaren en baatte de weegbrug uit die voor zijn zaak lag. Zij staakten hun herbergactiviteiten

rond december 1961. Hun dochter Bernice De Mangleire zette vanaf 1962 de herberg en de winkel verder. Ze deed dit een drietal jaren. Tot december 1965.

De laatst gekende uitbater was Juliaan Arens. Die was gehuwd met Clarisse van Caeneghem. Ze hielden de herberg samen open tot september 1975. Nadien verhuisde het echtpaar naar De Pinte. Het hele gebouw werd in 1975 afgebroken om plaats te maken voor de verbreding van de Roombaardstraat.

17

De Krekelmuit

Oudenaardseheerweg 123, Nazareth
(1658–heden)

NAZARETH

Nazareth – Engeland: 16-0.

Ik ben John Taylor, een Engelsman. Ik kwam hier in de jaren 1956 – 1959 samen met mijn vrienden voetbalmatchen spelen. We deden dit op het terrein achter De Krekelmuit. Eigenlijk konden we niet zo goed voetballen, maar wij hadden gehoord dat je u geweldig kon amuseren in De Krekelmuit. We speelden elk jaar tegen Nazareners die ons serieus op ons doos gaven. Ze wonnen steeds met monsterscores zoals 16-0. Maar dat gaf ons niets. Wij hadden altijd veel plezier na de match!

De Krekelmuit was een begrip in Nazareth. De geschiedenis van de herberg langs de Oudenaardseheerweg gaat eeuwen terug. Op oude kadasterplannen van het dorp was de Krekelmuit één van de ijkpunten. Ook in andere contexten werd de naam 'Creckelmuytte' vermeld. Zo komt de herberg in 1658 in een procesbundel voor. Twee dieven werden er opgepakt. Eén van dieven zou later worden geëxecuteerd. Maar het café bleef toch vooral een etablissement waar het voor veel Nazareners en passanten goed toeven was. Veel Nazareense verenigingen, zoals de vinkenzetters "de nieuwe zangers", hadden er doorheen de jaren hun lokaal. De foto toont je de Krekelmuit eind jaren 70, begin jaren 80. Tot 2000 bleef De Krekelmuit bestaan. Daarna werd het omgetoverd tot een 'icebar'. Niet om een ijsje te eten maar om om naar andere bollen te kijken.. if you know what I mean.

De Krekelmuit

Voetbalploeg van Nazareth tijdens het seizoen 1954-1955.

Een Engelse voetbalploeg op bezoek!

Ambiance met de zusters van het Geloof.

Ik ben Urbain Nachtergaele, wijlen koster-kerkorganist met een bloeiende bijbaan als Hammondorganist. Ik trad vooral op bij feestelijke avondgelegenheden van parochiale verenigingen.

Meestal was er eerst een receptie, dan een etentje en werd er nadien gedanst tot in de late uren!

Ik speelde minimum vijf uur aan een stuk. Nadien werd daar nog een uurtje aan toegevoegd als de ambiance uitstekend bleek te zijn. De meest frequente plaats voor een optreden was het Parochiaal Centrum, maar ook in de Kerkelmuit werden heel wat jaarlijkse feesten gegeven. Ik denk hierbij aan de feesten van de Landelijke Gilde en de KLJ.

Naast grote dansfeesten zorgde ik ook voor sfeer in de bar tijdens een bal. Bijvoorbeeld tijdens het bal van de

burgemeester of het schoolfeest van de meisjesschool. Bij die laatste gelegenheid mag ik gerust vermelden dat ook de zusters van het Geloof heel goed konden dansen en zich volledig lieten gaan.

Mijn repertoire bestond vooral uit evergreens, schlagers en popsongs: een grote contradictie met wat ik in de kerk speelde

Ik kan véél vertellen over die feestelijke nachten. Het zou ons heel ver leiden. Maar één anekdote geef ik toch nog graag mee: wijlen notaris Agneessens heeft mij ooit uitgedaagd om in de eerste zondagsmis na nieuwjaar Strangers in the Night te spelen op het pijporgel in de kerk. We speelden voor een fles champagne. Ik heb dat ook gedaan, weliswaar als 'sortie'.

Feest van de vinkenzetters uit Nazareth, 1972.

Bron: Erfgoedbank Leie-Schelde, Urbain Nachtergaele

Foto's: Erfgoedbank Leie-Schelde, Heemkunde kring Het Land van Nevele, Erfgoedhuis Nazareth, Danny Claeys, Marc Langeraert

De Kroon

Stationsstraat 14, Nazareth
(periode onbekend)

Céline in augustus 1981.

De ladderlopers van Eke.

Ik ben Celine en baatte tot 2010 samen met mijn man Josef café De Kroon uit. Nu is The Place to be daar. De kroon was van 1993 tot 2011 in handen van de Familie Van Thuyne.

Ik had veel interesse in het Eekse dorpsleven. Iedereen was hier welkom.

Op 11 augustus 1981 ondernamen Marniek Schiettecatte en Georges Kuipers een recordpoging ladderlopen. Ze liepen met een ladder van het Franse Albert naar Eke. Jeugdclub 9731 was de motor achter het gebeuren. Deze actie leefde ook heel fel bij de oudere Ekenaren. Daarom hield ik het verloop van de tocht nauwgezet bij zodat

iedereen in mijn café de stand van zaken kon volgen. (zie het bord achter mij op de foto)

Het jaar voordien hadden de ladderlopers al een record gevestigd in het Guinness Book of Records met hun 'laddertocht' tussen Knokke en Eke.

De ladderlopers vroegen in de gemeentes stempels en handtekeningen van de plaatselijke burgemeesters. Dit als bewijs dat men de geplande route gevolgd had. De lopers beëindigden de 200 km lange tocht aan het lokaal van de Eekse jeugdclub. Met hun onderneming haalden ze de pers in België en Frankrijk.

19

Jeugdclub 9731

Steenweg 88, Nazareth
(1968-1984)

Deze foto is genomen aan de trappen van de bib, een gebouw van architect Juliaan Lampens.

Onze burgemeester in zijn jonge jaren...

Goedendag, ik ben Danny Claeys, de burgemeester van Nazareth sinds 2005.

Eén van de periodes die ik goed en indringend heb meegemaakt, is de tijd waarin ik actief was in de jeugdclub van Eke, jeugdclub 9731.

Ze werd opgericht in 1968. In het begin vonden de activiteiten plaats in de oude parochiezaal, nu zaal Nova. In 1972 verhuisde de jeugdclub naar het oude bibliotheekgebouw van de hand van Juliaan Lampens. We zaten op de eerste verdieping.

In die periode maakte de jeugdclub een succesvolle periode door. We waren een grote bekende jeugdclub in een relatief kleine gemeente. We hadden een drie à vierhonderd leden en organiseerden heel wat activiteiten.

Zo herinner ik me nog de kleinkunstoptredens. Urbanus van Anus kwam langs in 1974 en Jef van Uytzel was in 1975 te gast in ons jeugdhuis. Ook Armand, Doctorandus P, Willem Vermandere en nog vele andere kwamen bij ons optreden.

Naast de kleinkunstoptredens was er ook een wekelijkse instuif en waren er tal van wandelingen. We hebben zelfs ooit eens een fietszoektocht georganiseerd met meer dan 500 deelnemers. We richtten ook snelwandelactiviteiten in, organiseerden dansnamiddagen enz.

Ikzelf was voorzitter van de jeugdclub van 1974 tot 1984. De werking van de jeugdclub eindigde in 1984. We splitsten de werking toen op in 2 aparte organisaties, de jeugdclub als feitelijke beweging en de jeugdclub als vzw. We hadden namelijk de ambitie om een eigen jeugdlokaal te verkrijgen, maar daar zijn we niet in geslaagd.

Heel wat mooie herinneringen zijn neergeschreven in de vele clubbladen die zeker nog terug te vinden zijn in de gemeente. Daar kan je de avonturen van de toen nog jonge mensen (nu ondertussen jonge zestigers doorgaans) nog eens helemaal herbeleven.

Bron: Danny Claeys.

Foto's: Erfgoedbank Leie-Schelde, archief Jeugdclub 9731

Herberg De Keizer en het ontstaan van de Fanfare Sint-Cecilia

Steenweg 157, Eke

(De Keizer 1908–onbekend. Sint Cecilia 1865–heden)

*Peetze Burgemeester,
50 jaar voorzitter van Fanfare Sint-Cecilia.*

Ik ben Gerard Beirnaert (Eke 1893) en sinds 1908 lid van de Fanfare Sint Cecilia. Ik vertel jullie graag iets meer over de herberg De Keizer en het ontstaan van Sint Cecilia. We waren in 1908 met 35 leden in de fanfare. Isidoor van Parijs was toen dirigent en Eduard Desmazières, Peetze Burgemeester, was voorzitter. Zolang ik mij kan herinneren was ons lokaal bij Baziel Temmerman en zijn vrouw Ida in de herberg De Keizer. Baziel was vlaskoper van beroep en zijn twee broers waren ook lid van de fanfare.

Op 26 november 1865 ontstond Sint Cecilia als een echte fanfaregenootschap uit de schoot van een kerkelijk muziekgenootschap. In de beginjaren stond de fanfare hoofdzakelijk ten dienste van kerkelijke en kasteelactiviteiten. Het was nog de tijd dat de kerk en het kasteel samen het dorpsleven bepaalden. Trouwens, dirigent Isidoor is niet de enige met artistieke talenten, zijn dochter

Idallie Van Kerrebroeck was rond 1910 amateurfotografe in het dorp.

De Keizer was een belangrijke herberg met standing. Het had een afspanning waar paarden konden ververst en gestald worden en waar voerlieden konden overnachten. Tot 1923 bevond het gemeentehuis zich in een aanpalende ruimte aan de noordkant van de herberg. Het lag ook dicht bij het kasteel Desmazières. Zo kon "Peetze Burgemeester" alles goed in de gaten houden.

Herberg De Keiser werd gerenoveerd tot woonhuis.

De Feestdag van Sint Cecilia, 22 november, is de hoogdag van de fanfare. We gingen eerst samen naar de kerk daarna gingen we onmiddellijk naar de cafés Patriot en Den Hert. Daar bleven we tot we mochten gaan eten in de herberg De Keizer. Het feestmaal dat voor ons klaarstond werd betaald door onze voorzitter "Peetze Burgemeester". Weken op voorhand begonnen we te vasten zodat we volledig konden genieten van het feestmaal. Op zich verliep alles nog rustig. "Peetze Burgemeester" zag er altijd op toe dat het geen zwijnenstal werd. Dit veranderde helemaal toen Guillaume Delmeire voorzitter werd na WO1.

Vredesfeesten 1919 te Eke. Op de wagen staat Alice Claeys voor een schilderij van de IJzervlakte. Rechts ervan vinden we enkele muzikanten van Fanfare Sint Cecilia.

© Foto door Idalie Van Kerrebroeck.

Handboogschieting naast herberg De Keizer in mei 1872. Oudste tot nu toe bekende foto uit Eke.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was "Peetze Burgemeester" 50 jaar voorzitter, maar dat konden we dus niet vieren. Eigenlijk werd in die periode niet veel muziek gespeeld. Een aantal muzikanten waren onder de wapens en het liep niet met iedereen goed af. Daarbij was koper een gegeerd materiaal. Iedereen verborg zijn instrumenten zodat ze niet opgeëist konden worden door de Duitsters. Uiteindelijk stierf Peetze Burgemeester in 1916.

De fanfare Sint Cecilia bestaat vandaag nog steeds. Op dit moment tellen we 25 leden en treden we een drietal keer per jaar op. Ons repetitielokaal is achteraan bij het Huis d'Hollander, Lichtervelde 4.

We zijn immer op zoek naar enthousiaste muzikanten! Voel je je geroepen om bij deze legendarische en fiere fanfare te spelen, stuur ons een bericht via de Sint-Cecilia facebookpagina!

La Concorde

Ongeveer aan Steenweg 84, Nazareth
(1890 tot onbekend)

Rubens in Eke.

Ik ben Hendrik Beirnaert, Henri voor de vrienden, geboren te Eke in 1860. Toen ik in 1910 de Herberg La Concorde uitbaatte, was ik weduwnaar en vader van zeven kinderen.

Naast herbergier was ik ook huisschilder. In mijn vrije tijd speelde ik in de fanfare Sint Cecilia. Ik was niet de eerste eigenaar van La Concorde. De herberg bestond al sinds 1890. Eigenlijk ging alles goed. Tot de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Dat was een donkere tijd. Mijn zoon Gerard werd opgeroepen om te strijden. Toen de oorlog bijna gedaan was, één dag voor de wapenstilstand, braken er hier in Eke nog hevige gevechten uit waardoor heel veel huizen vernield werden. Ook de herberg werd helemaal verwoest. Ik besloot het café dan maar te verkopen aan Prosper Dhondt.

De familie Henri Beirnaert voor herberg La Concorde, omstreeks 1910. V.l.n.r.: Leon (1892), Gerard (1893), Georgette (onder), Stella, Henri Beirnaert (Eke 1860-1933) weduwnaar van Elodie Van Der Cruyssen (1865-1908). Flora (1891), Malvina en Regina (onder). Helemaal rechts: Odrada Dhaenens, de huishoudster.

Ik wilde wel graag de naam "La Concorde", wat eendracht betekent, meenemen naar mijn nieuwe herberg recht tegenover de vernielde kerk. Prosper was het hier niet mee eens. Het kwam tot een rechtszaak die Prosper won.

Ik heb mijn nieuwe herberg dan maar Rubens genoemd. En nu draagt het de naam Oud Eecke!

Uiteindelijk werd de vernieuwde La Concorde van Prosper afgebroken voor de verbreding van de stationsstraat.

22

Brouwerij Ide

Stationstraat 3, Nazareth
(1872–1981)

1960, zicht vanuit de kerktoeren van Eke.

Een Ideke alstublieft!

Francis Ide kocht de herberg De Croone met stokerij in 1872. Het was een oud café dat reeds in de 16de eeuw werd gebouwd. In de boerderij naast de herberg richtte Ide een brouwerij op.

In november van 1918 werd het gebouw ernstig beschadigd tijdens de laatste bombardementen van WO1. De herberg werd gesloopt en de brouwerijgebouwen vernield. Alles werd in de jaren 1920-1930 terug opgebouwd en zelfs uitgebreid. Zo werd er een extra koelinstallatie gebouwd voor lage gistingbieren.

Brouwerij Ide was jarenlang een goed draaiende dorpsbrouwerij. De firma brouwde niet enkel bier maar ook limonade. Hun belangrijkste afzetmarkt was het eigen dorp. Bijna alle cafés in Eke waren in handen van de familie Ide.

Op de zwart-wit foto is een deel van de brouwerijsite te zien. Aan de rechterzijde van de afbeelding liep het bedrijfsterrein nog een stuk door. Het hoekgebouw aan de linkerkant was een café. Ook dat was eigendom van de brouwerij. Vanaf de jaren 1970 kreeg brouwerij Ide het moeilijk. De firma sloot uiteindelijk de deuren in 1981.

Vandaag wordt een deel van het terrein ingenomen door sociale woningen. Het eigenlijke brouwerijgebouw werd in de jaren 90 van de vorige eeuw omgevormd tot het cultureel centrum CC De Brouwerij waar tal van socio culturele activiteiten worden georganiseerd.

De grote brouwerijschouw werd van de sloophamer gespaard en is een vrij opvallend en uniek element op het dorp van Eke.

De zwart-wit foto werd aan het begin van de jaren 1960 genomen vanuit de kerktoeren van Eke.

23

Den Hert

Steenweg 95a, Nazareth
(1880 – tot nu)

De geschiedenis van Den Hert door Burgemeester Danny Claeys.

Goeie dag. Ik vertel jullie graag iets meer over café Den Hert dat op het einde van de 19de eeuw ontstond. Het was toen eigendom van Prosper Claeys. Er was een café en een slachterij. Prosper was de broer van Emile Claeys die bakker was.

Er zaten wel wat bekendheden in de familie Claeys zoals bijvoorbeeld gemeentesecretaris Jules Claeys. Café Den Hert was ook het geboortehuis van de kunstschilder Albert Claeys en zijn zus Elsina. Zij startte de bibliotheek op in Eke. De bibliotheek kreeg later onderdak in het mooie gebouw van architect Juliaan Lampens.

Het café had een bijzondere ligging. Den Hert bevond zich vlak aan de ingang van het oude dorp en net voor de herberg stond (en staat nog steeds) de fiere vrijheidsboom welke in 1830 is gepland.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog, in 1918, geraakte het pand jammer genoeg zwaar beschadigd. Het was zo erg dat de familie van Prosper moest verhuizen. Ze trokken naar het dorp, niet ver van de kerk. Later werd dat de schilderwinkel van de familie Beyaert.

In de jaren 30 werd café Den Hert openbaar verkocht aan familie Lampens. Zij baatten het café verder uit tot lang na WOII. Het was een rustig café. Het had mooi en typisch uitzicht door het met hout omrandde terras.

Een processie tijdens WOI. Vermoedelijk gaat het om een rouwstoet, want men draagt een zwarte vlag mee. De pastoor liep mee onder een baldakijn. Bij zijn passage moesten de mensen langs de weg knielen.

© Idalie Van Kerrebroeck

In 1916 overleed burggraaf Desmazières de Wault. Hij was 47 jaar burgemeester van Eke geweest. Hier passeert de rouwstoet aan de vrijheidsboom en café Den Hert.

© Idalie Van Kerrebroeck

Toen de gezusters Lampens stierven, kocht de familie Claeys zich weer in. Een aantal jaren diende het als privéwoning. Daarna werd het opnieuw café.

Vandaag baten Joost en Barbara Den Hert uit. Zij zetten het sfeervolle en unieke cafeetje op een warme manier verder.

Huis D'Hollander

Steenweg 46, Nazareth
(1909–heden)

Fotografie Idalie Van Kerrebroeck.

Huis D'Hollander was een mooie herenwoning die bij de voormalige brouwerij D'Hollander hoorde. Henri D'Hollander was de zoon van een brouwer uit Baasrode. Omdat de broer van Henri de brouwerij in Baasrode bezat, wilde Henri zelf een brouwerij starten in Eke. Hij deed dit ook maar stopte in 1937 met zijn activiteiten om bij zijn broer Omer in Baasrode te gaan helpen.

Henri trouwde in 1909 met Idalie Van Kerrebroeck, de dochter van de Eekse gemeentesecretaris, Isidore Van Kerrebroeck. Idalie heeft de foto's op deze pagina genomen. Zij was toentertijd, rond 1910, fotografe wat in die tijd heel bijzonder was voor een vrouw. Fotografie was toen een echte ambacht. Zij trok in haar prille huwelijksjaren rond in Eke en nam unieke beelden van het dagelijkse leven.

Het herenhuis is één van de meest architecturaal waardevolle gebouwen van Eke. Het werd ontworpen door de Gentse architect Henri Vaerwyck in eclectische stijl en dateert uit 1909. In de woonst zijn Art Nouveau elementen verwerkt. De decoratieve voorgevel met geglazuurde tegeltjes is zeer opvallend. Het burgerhuis is vandaag nog steeds in goede staat. De gebouwen van de brouwerij achteraan de woning worden vandaag gebruikt als repetitieruimte door de Fanfare Sint Cecilia van Eke.

De voltallige brouwerfamilie D'Hollander uit Baasrode, wellicht ten tijde van de verloving van Idalie met Henri D'Hollander. Het jonge koppel zit vooraan. Eke, 1909.

Deze foto is genomen in de Eekse brouwerij D'Hollander. Op de foto zien we (v.l.n.r.): Roland D'Hollander, Frits D'Hollander, René Claeys en Armand Claeys. Armand brengt een bakje Supra naar boven.

© Idalie Van Kerrebroeck

25

Landhuis De Bock – De Wielewaal

Steenweg 91, Nazareth
(17de eeuw(s)-heden)

De verbroedering van Eiken, Eecke, Eiken-Bruche en Eke in 1965!

Het landhuis De Bock behoort tot de oudste en meest waardevolle gebouwen van Eke. Het landhuis was oorspronkelijk een ommuurd en omgracht kasteeltje met een neerhof.

Het huidige pand stamt uit de tweede helft van de 19de eeuw. Desiré De Bock was toen de eigenaar van het goed. Een dreef met waardevolle rode beuken vormde de hoofdtoegang tot het gebouw. De oude kern van het landhuis is vermoedelijk 17de-eeuws. De statige woning is opgetrokken uit bak- en zandsteen en beschikt over een traptoren die volledig ingebouwd is. Binnenin neemt de toren met zandstenen spiltrap een opvallender plaats in.

Het interieur is gedecoreerd met 18de-eeuws stucwerk en boven de deuren zitten sierstukken in de stijl van Lodewijk XVI.

In 1963 werd er een cafetaria annex feestzaal geopend met de naam "De Wielewaal". Voordien was er een etablissement met de naam 'Eekse Hoorn'. Maar vooral 'De Wielewaal' bleef in het geheugen van de Ekenaren zitten. Het landhuis was niet volledig ingericht als cafetaria/feestzaal. Een deel van het gebouw deed dienst als woonhuis van de uitbaters. Aan de linkerkant van het landhuis was een terras ingericht. Voor de kinderen was er achteraan een speeltuin.

De Wielewaal sloot de deuren in de jaren 1983.

In 1965 verbroederden Eiken (Zwitserland), Eecke, (Frankrijk), Eiken-Bruche (Duitsland) en Eke (België) voor de eerste keer. In 1967 nam Eke voor het eerst de organisatie van de verbroederingsfeesten op zich. De gemeentefunctionarissen kregen een etentje in 'de Wielewaal' aangeboden. Op de groepsfoto staan enkele 'verbroederingspioniers'. We herkennen o.a. toenmalig Eeks burgemeester Felix Smeets, gemeentesecretaris Jozef Dubois, Jules Van Schelstraete, Ernest Maerschand, Gaston Lenaert en hoofdonderwijzer Jozef De Winne. Ook burgemeester Yves Carton uit het Franse Eecke was aanwezig.

In de periode 2012-2013 werd het statige gebouw grondig gerenoveerd.

Momenteel doet het imponerende huis dienst als privéwoning. Sinds 2009 is het erkend als bouwkundig erfgoed.

Bron: tekst en foto's Erfgoedcel Leie-Schelde, inventaris onroerend erfgoed Vlaanderen.
Foto's: potloodtekening Jan Van Looveren, Erfgoedbank Leie-Schelde privécollectie
Cecile Van Renterghem

26

de Edemolen

Steenweg Deinze 144a - Nazareth
(1978-tot heden)

Lief en leed aan de toeg.

*Café De Edemolen, 1990,
Ivan Van de Velde staat op zijn terras!*

Ik ben Ivan Van de Velde, Vanni voor de vrienden.

In 1978 nam ik café De Edemolen over en tot op de dag van vandaag hou ik het nog steeds open. Al 42 jaar ben ik cafébaas.

Ik ben zelfs geboren in een café! In 't Vliegend Paard, als zoon van Clarisse Ghyselinck en Maurice Van de Velde. Mijn moeder leerde mij al op negenjarige leeftijd hoe ik een kan bier moest tappen van 't vat!

Mijn café, De Edemolen, is vernoemd naar de verdwenen houten staakmolen die aan de overkant van de Steenweg stond. Op 7 oktober 1914 vochten de Belgische Rijkswachters en de Duitsers daar een zware slag uit.

Elk jaar vindt er een herdenking van dat gevecht plaats. In 2014 was dat met bijzondere aandacht door de oprichting van een landmark die de gebeurtenissen extra belicht.

Ivan was in een ver verleden ook een niet onaardig amateur-wielrenner. Hier finisht hij waarschijnlijk als eerste in een kermiskoers. (1960)

Tot op de dag van vandaag is 7 oktober door deze geschiedkundige gebeurtenis de dag van de Rijkswacht.

De slag om de Edemolen komt uitgebreid aan bod in de tentoonstelling "Het leven tijdens WO1 in onze streek" in het Erfgoedhuis. Je kan er originele documenten en materialen terugvinden over deze gebeurtenis.

Tot in de jaren 1980-1990 vonden hier in de winter ook nog wekelijks hanenzettingen plaats. Tot wel honderd hanen kraaiden hier gedurende een uur op zondagmorgen de longen uit hun lijf. Nu is dat volledig verdwenen, in de deelgemeentes Zingem en Kruishoutem bestond het anno 2014 wel nog op kleine schaal.

Zijn profiel foto als wielrenner, misschien aan zijn thuis toen, café Rally, genomen. (1960)

Bijzonder is ook dat café De Edemolen de thuisbasis is voor de enige officiële Nederlandstalige fanclub van Standard Luik in België en dat al 20 jaar lang! Bij elke thuismatch vertrekken hier grote bussen vol fans. En als ze verliezen, vind je hier het grootste verdriet.

Ik heb mijn dagelijkse vaste klanten. Dat is ondertussen familie geworden. Lief en leed worden hier aan mijne toeg gedeeld. En zo lang ik kan, zal ik Café de Edemolen openhouden. Altijd welkom!

In Zuid-Amerika

Kruising Huisepontweg met de Hanestraat
(1913-1919)

Verteld door Claude Gekiere.

De buurt rond de Huisepontweg in Nazareth kreeg de bijnaam "Wijk Amerika". Deze naam is te danken aan Evariste Ghyselinck, ook wel "Den Amerikaan" genoemd. Evariste baatte in de vroege jaren 1900 een café uit met de naam "In Zuid-Amerika".

't Had niet veel gescheeld of het café had nooit bestaan. Evariste en zijn vrouw Sidonie Gekiere emigreerde immers naar Argentinië. Ze wilden daar een beter leven opbouwen. Het was niet de bedoeling ooit nog definitief terug te keren naar België.

Evariste was veekoopman en dacht grote winsten te kunnen maken met de verkoop van Argentijnse paarden in België. Het zat hem echter niet mee. In 1913 wilde hij een aantal paarden overbrengen naar hier. Hij besloot ook zijn vrouw en kinderen mee te nemen. De reis duurde veel langer dan gepland waardoor er onvoldoende paardenvoeder aan boord was. Heel wat van die mooie Argentijnse paarden stierven en werden overboord gegooid.

Evariste zou na deze sombere reis en een kort verblijf in België voor het weerzien van vrienden en familie, terugkeren naar Argentinië. Maar daar stak de uitbraak van WO I een stokje voor. Evariste en zijn gezin wilden terugkeren naar Argentinië, maar geen enkel schip kon nog uitvaren. De havens waren gesloten. En het gezin kreeg nog meer leed te verduren. Hun zoon Remigio werd opgeroepen als soldaat voor het Belgische leger. Ze probeerden uit te leggen dat de jongen de Argentijnse nationaliteit bezat,

Claude Gekiere, tijdens de opname van zijn verhaal in de archiefruimte van de bib te Nazareth, maart 2021.

maar dat wilde niet baten. Remigio vertrok naar het front. Evariste en Sidonie hebben hun zoon nooit meer teruggezien. Hij schreef brieven vanuit de loopgraven waarin hij aangaf niet op te geven. Toch bleek uit enkele bewaarde schrijfsels dat de vermoeidheid en de verveling van het dagelijkse leven in de loopgraven zwaar waren.

Omdat Evariste door de oorlog voor een lange tijd niet meer terug kon naar Zuid-Amerika, bouwde hij in de Huisepontweg een huis met café en daarbij horend danszaaltje. Het was heel vernieuwend voor die tijd.

Het openhouden van een café met dansgelegenheid had trouwens nog een bijkomend doel. Het was een goeie manier om voor zijn dochters de geschikte man te vinden. Zo konden ook zij zich in Nazareth of omstreken vestigen om er een toekomst op te bouwen.

Na WO I besloot Evariste Ghyselinck met zijn ganse gezin terug te keren naar Argentinië en verkocht hij de herberg aan Adolf Van Lancker en zijn vrouw Marie Lagrange.

Onze oprechte dank.

We konden deze brochure enkel schrijven door het nauwkeurig historisch onderzoek van de Heemkring Scheldeveld en hun passie voor erfgoed. Quasi alle verhalen, data en namen vind je terug in de jaarboeken van de Heemkring. Door steeds dieper te graven in deze boeken en archieven, komt de blauwdruk van onze gemeente tevoorschijn en raak je onze DNA aan.

Onze bijzondere dank gaat uit naar Johan Van Twembeke (voorzitter Heemkring Scheldeveld), Jolien Verroeye (coördinator Cultuurregio Leie-Schelde), Manuel Van den Abeele (stafmedewerker historisch onderzoek Cultuurregio Leie-Schelde) Albert Leclercq (auteur van de Kroniek van Nazareth), Denis Pieters (passionele collectioneur), Gilbert Beatse (lid van de 11 november vereniging) en Claude Gekiere (auteur van In Zuid-Amerika) wie we bijna dag en nacht konden bellen om zaken te verifiëren of om foto's te verzamelen.

Onze hartelijke dank gaat ook uit naar Emilienne Thienpont, Ivan Van de Velde, Antoine Stocké en Hendrik Nuyts, cafébazen en DJ, die ons hun verhaal toevertrouwden.

John Lammertijn goot tekst en beeld in deze mooie vormgeving. Merci John, voor jouw immer creatieve inbreng en geduld.

En wat zouden we zijn zonder onze collega's van de bib? Dank jullie wel voor jullie onmiddellijke bereidheid en enthousiasme om alle verhalen met verve in te spreken. Jullie brachten de herbergiers weer tot leven! Merci Hans om alles professioneel te mixen. Merci Mathieu voor het nalezen van de teksten Dank je Yentl Dhomme, jobstudente Erfgoed, die we vanaf dag één letterlijk het veld instuurde! Jij zocht en vond voor ons de details met het gouden randje. Merci!

Dank ook aan onze collega's van dienst communicatie en ICT om alles technisch en digitaal te ondersteunen!

Speciale dank aan onze burgemeester, Danny Claeys, die meteen tijd vrijmaakte om zijn herinneringen met ons te delen.

Merci, zonder jullie géén erfgoed caféwandeltocht, zonder jullie geen plezier!

Erfgoed verbindt ons allemaal.

Nele & Tanja
Dienst cultuur- en erfgoed Nazareth

Heemkring Scheldeveld

Het
vertier
en plezier
van weleer in
Nazareth!

Eylgoedreeks Nazareth